

Nuorisovaltuuston aloite katoksista ja istumapaikoista nuorille

OPEKAS 31.10.2024 § 47
223/10.03.01.00/2024

Nuorisovaltuusto on jättänyt aloitteen katoksista ja istumapaikoista nuorille 12.2.2024. Aloite käsitellään kuntalain (410/2015) 23 §:ssä (muut. 419/2021) tarkoitettuna kuntalaisaloitteena. Äänekosken kaupungin hallintosäännön 148 §:n perusteella aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteessa tarkoitettussa asiassa eli tässä tapauksessa opetus- ja kasvatuslautakunta. Lautakunta vastaa aloitteeseen edustaen toimialan palveluita ja asiantuntijoita.

Kuulluksi tuleminen ja aidot vaikuttamismahdollisuudet ovat nuorille tärkeitä. Aloite on erinomainen esimerkki siitä, että nuorilla on laajasti ideoita kaupungin kehittämiseen.

Aloitetta voi tarkastella kaupunkistrategian “kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyllä” -painopisteen kautta. Idea nuorisokatoksesta on aktiivisuuden osoitus, jolla pyritään vaikuttamaan oman elinympäristön kehittämiseen. Aloitteessa on erinomaisesti huomioitu paitsi kustannusten minimointi myös yhteinen turvallisuus rakennuksen esteettömyyden, ylläpidon ja valaisun suhteen.

Nuorisokatoksella ei tarkoiteta nuorisopalvelujen toimipistettä, vaan ajanviettopaikkaa, jonka ympärille syntyvää toimintaa ei valvota kaupungin henkilöstön toimesta. Rakennuksen suunnittelun ja käytön turvallisuusriskejä arvioitaessa tulisi ottaa huomioon mahdollinen ilkivalta, erilaiset vaaratilanteet ja päihteiden käyttö. Alueen asukkaiden asuinrauhaa tulisi myös tarkastella ainakin meluhaittojen suhteen.

Aloitteessa mainitaan, etteivät nykyiset julkiset tilat tarjoa riittävästi suojattuja ja mukavia istumapaikkoja, joissa nuoret voisivat kokoontua. Äänekosken kaupunki on viime vuosina investoinut voimakkaasti nuorisopalveluiden toimintayksiköihin. Wahlmannin talo otettiin nuoriso- ja kotoutumispalveluiden käyttöön syksyllä 2024. Uudet nuorisotilat valmistuvat Koulunmäen C-rakennukseen vuonna 2025.

Mittavien tilainvestointien lisäksi Äänekosken kaupunkiyhteisön vahvuutena ovat lukuisat seurakunnat, liikunta- ja kulttuuritoimijat, kyläyhdistykset sekä yhteisöt ja yritykset, jotka tarjoavat monenlaisia toiminnan ja tekemisen mahdollisuuksia.

Eri tilastolähteet osoittavat kuitenkin monia nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilaan liittyviä huolenaiheita Äänekoskella. Esimerkiksi 5. ja 8. luokan oppilaita, joilla heikko fyysinen toimintakyky, on selvästi enemmän kuin Keski-Suomessa tai koko maassa keskimäärin (MOVE-mittaukset 2023). Myös huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiiniainesten

käyttöä tai rahapelaamista on keskimääräistä yleisemmin niin 8. ja 9. luokan oppilailla, kuin ammattioppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla ja lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoillakin (Kouluterveyskysely 2023).

Syrjäytymisriskissä – eli ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa – olevia 18 - 24-vuotiaita on vuoden 2022 tietojen mukaan Äänekoskella lähes neljännes (24 prosenttia), kun vastaavat luvut Keski-Suomen hyvinvointialueella ja koko maassa olivat 17 ja 15 prosenttia.

Näihin tilastotietoihin vedoten opetus- ja kasvatustoimi suosittaa, että nuoriin panostetaan ensisijaisesti palvelujen ja toiminnan kehittämisellä, kohdentamisella ja vaikuttavuusseurannalla yksittäisten rakennusprojektien sijaan. Palveluiden asiakaslähtöisyyttä ja palvelukokemusta parannetaan osallisuustyöllä erilaisten kohderyhmien tarpeita tunnistaen ja profiloiden. Nuorten osallisuutta yhteiskehittämisessä tullaan korostamaan vahvasti esimerkiksi juuri käynnistetyssä lasten ja nuorten liikkumista edistävässä Move!-prosessissa, jota opetus- ja kasvatustoimi koordinoi Äänekosken opiskeluhuollon ja liikuntapalveluiden kanssa.

Eri asukasryhmien yhdenvertainen osallisuus on välttämätöntä kaupunkisuunnittelussa, jotta vältetään turhien konfliktien ja vastakkainasettelujen muodostuminen. Yhtenä mahdollisuutena ehdotamme nuorisovaltuustolle yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvostojen kanssa Äänekosken keskusta-alueen viihtyisyyden, turvallisuuden ja esteettömyyden kehittämiseksi. Suositamme myös aloitteen kytkemistä osaksi laajempien kaupunkisuunnitteluun ja elinvoimaan liittyvien projektien, kuten klubimäen tai keskustan kehittämisen, yhteyteen.

Valmistelija	Vs. opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen, puh. 040 514 8102, perhekeskuskoordinaattori Petri Oinonen, puh. 0400 115 190 ja hyvinvointikoordinaattori Päivi Kivelä, puh. 040 557 7070
Esittelijä	Vs. opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen
Päätösehdotus	Opetus- ja kasvatustalokunta merkitsee tiedoksi nuorisovaltuuston 12.2.2024 jättämän aloitteen ja päättää vastata aloitteeseen edellä esittelytekstissä olevan mukaisesti.

Opetus- ja kasvatusjohtajan kokouksessa tehty ehdotus

Opetus- ja kasvatustalokunta merkitsee tiedoksi nuorisovaltuuston 12.2.2024 jättämän aloitteen ja päättää vastata aloitteeseen edellä esittelytekstissä olevan mukaisesti. Lisäksi opetus- ja kasvatustalokunta esittää, että asian valmistelua jatketaan yhdessä nuorisovaltuuston kanssa, asia kytketään keskustan kehittämiseen ja hankkeelle haetaan EU-rahoitusta. Katoksen suunnittelussa tulee huomioida monikäyttöisyys, esim. esiintymislavana.

Päätös	Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko opetus- ja kasvatusjohtajan kokouksessa tehty ehdotus hyväksyä yksimielisesti.
---------------	--

Puheenjohtaja totesi, että opetus- ja kasvatustoimikunnan kokouksessa tehty ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
